

Právo a judikatúra v praxi

Výber z najzaujímavejších nových rozhodnutí súdov

Obsah:

1. **Nedostatok procesnej subjektivity právnickej osoby**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/233/2020 zo dňa 29. 9. 2021
2. **K okamžitému skončeniu pracovného pomeru zamestnancom z dôvodu ohrozenia jeho zdravia v dôsledku bossingu/mobingu**
Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 10CoPr/5/2020 zo dňa 12. 2. 2021
3. **Nemôže ísť na ťarchu strany, ak jedným podaním z opatrnosti podá aj odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie, aj návrh na jeho zrušenie**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/42/2022 zo dňa 31. 7. 2023
4. **K posúdeniu dojednania o zaplatení ceny diela po odsúhlasení súpisu prác ako odkladacej podmienky**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 31Cob/11/2021 zo dňa 25. 10. 2022
5. **K postaveniu správcu v konaní o zosúladienie údajov, v ktorom má dôjsť k výmazu konateľa úpadcu z obchodného registra**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/24/2023 zo dňa 21. 6. 2023
6. **Ak si strany dohodnú spôsob doručovania písomností „týkajúcich sa ich právneho vzťahu“ určitým spôsobom, vzťahuje sa to aj na reklamáciu väd**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/57/2022 zo dňa 13. 10. 2022
7. **Výnimka z povinného zastúpenia advokátom sa neuplatní pri osobe, ktorá má s právnikom uzatvorenú len dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Obdo/7/2023 zo dňa 31. 5. 2023
8. **K možnosti domáhať sa od banky vydania peňažných prostriedkov zaslaných na účet právnickej osoby, ktorá už v dobe príkazu k úhrade neexistovala**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 13Cob/141/2021 zo dňa 27. 4. 2022
9. **Vyporiadanie členského podielu v družstve v rámci BSM**
Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/99/2020 zo dňa 25. 5. 2022
10. **K možnosti dojednania výpovede dohody o dlhodobom uvoľnení zamestnancov na výkon funkcie v odborovom orgáne ako súčasti kolektívnej zmluvy**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 6CoPr/8/2020 zo dňa 30. 3. 2022
11. **K uznaniu dlhu v písomnej komunikácii na sociálnej sieti**
Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/231/2018 zo dňa 24. 4. 2019
12. **K zodpovednosti správcu za závalu v schodnosti pešej zóny spočívajúcu v neoznačenom výtlku**
Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/72/2022 zo dňa 30. 6. 2022
13. **Možnosť obmedziť užívacie právo (bývalého) manžela k domu/bytu v BSM podľa § 146 ods. 2 ObčZ nemožno analogicky použiť, ak je dom/byt v podielovom spoluvlastníctve**
Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 9Co/235/2020 zo dňa 23. 2. 2022
14. **Absencia podstatnej náležitosti konkurenčnej doložky v zmluve o obchodnom zastúpení spôsobuje jej absolútnu (nie relatívnu) neplatnosť**
Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 21Cob/109/2020 zo dňa 18. 5. 2021
15. **Len formálna existencia živnostenského oprávnenia neznamená prevádzkovanie živnosti brániace vedeniu v evidencii uchádzačov o zamestnanie**
Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 4Sa/47/2016 zo dňa 27. 5. 2020

1. Nedostatok procesnej subjektivity právnickej osoby

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/233/2020 zo dňa 29. 9. 2021

Anotácia:

Opatrovník bol v záhlaví odvolacieho rozhodnutia označený ako „Mesto Hlohovec.“ V spore bola riešená otázka, ako posudzovať nesprávne označenie sporovej strany vo väzbe na posudzovanie jej procesnej subjektivity.

Právna veta:

Za vadu spočívajúcu v nedostatku procesnej subjektivity nemožno považovať nepresnosti v označení inak právne spôsobilej strany. Napríklad, ak je za stranu sporu označená právnická osoba, ktorej sídlo uvedené v žalobe síce už nezodpovedá údajom uvedeným v obchodnom registri, ale ktorá k tomuto dňu bola zapísaná v obchodnom registri ako obchodná spoločnosť s nezmeneným názvom a identifikačným číslom, nebráni táto skutočnosť jej identifikácii a nemôže viesť ani k záveru o jej právnej neexistencii.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie, Procesná subjektivita

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 61

2. K okamžitému skončeniu pracovného pomeru zamestnancom z dôvodu ohrozenia jeho zdravia v dôsledku bossingu/mobingu

Uznesenie Krajského súdu Trnava sp. zn. 10CoPr/5/2020 zo dňa 12. 2. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zo strany zamestnanca. Zamestnávateľ v konaní zastával stanovisko, že k rozviazaniu pracovného pomeru došlo dohodou; okamžité skončenie nemohlo byť podľa neho platné, nakoľko v ňom zamestnanec uviedol, že podľa lekárskeho posudku nemôže ďalej vykonávať svoju prácu, dôvod ukončenia však podradil pod § 69 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce a lekársky posudok zamestnávateľovi nikdy nepredložil. Navyše sa ukázalo, že zamestnanec sa v krátkej dobe zamestnal inde. Súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Uviedol, že v danom prípade malo dôjsť k okamžitému skončeniu podľa § 69 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce tak, že zamestnanec mal predložiť zamestnávateľovi lekársky posudok a následne počkať, či ho preradí na inú vhodnú prácu.

V podanom odvolaní zamestnanec tvrdil, že k skončeniu nedošlo podľa § 69 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce, preradenie na inú prácu za daných okolností v zásade ani nebolo možné; zdravie zamestnanca totiž bolo ohrozené v dôsledku šikany na pracovisku v podobe bossingu. Odvolací súd vyslovil názor, že dlhotrvajúci mobbing či bossing môže byť dôvodom pre okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnanca podľa § 69 ods. 1 písm. c) Zákonníka práce a súdy by mali pri takto uplatnenom dôvode okamžitého skončenia vykonať dokazovanie, v rámci ktorého zdravotný stav zamestnanca posúdi odborník.

Právna veta:

- I. Odvolací súd sa nemohol stotožniť so závermi súdu prvej inštancie, že zo strany žalovanej neboli splnené ani zákonné predpoklady pre možnosť okamžitého skončenia jej pracovného pomeru so žalobkyňou podľa § 69 ods. 1 písm. c) ZP, z ktorého dôvodu tiež vyhodnotil okamžité skončenie pracovného pomeru zo strany žalovanej ako neplatné, tieto jeho závery považuje odvolací súd za predčasné. Súd prvej inštancie sa totiž vôbec nezaoberal tvrdeniami žalovanej vo vzťahu k pracovným podmienkam (napr. práca nadčas bez obedňajšej prestávky, donucovanie k výpovedi z dôvodu ukončenia štúdia detí žalovanej u žalobkyne, psychické týranie, psychický tlak), ktoré mali zapríčiniť jej psychické i fyzické zdravotné problémy a bezprostredné ohrozenie zdravia žalovanej. Odvolací súd sa nestotožnil ani s jeho záverom o nezistení bezprostredného ohrozenia zdravia žalovanej, odôvodneným tým, že žalovaná problémy pociťovala už dlhší čas – rok a už nedokázala ďalej pracovať v takých podmienkach, v ktorom prípade podľa názoru súdu prvej inštancie nemožno hovoriť o žiadnej bezprostrednosti ohrozenia života alebo zdravia, keď bezprostredné ohrozenie života alebo zdravia nie je dané tým, že žalovaná už jednoducho len nechcela pracovať u žalobkyne, označila riaditeľku žalobkyne za arogantnú a nebola schopná pod jej vedením ďalej pracovať a súčasne si už našla prácu ako učiteľka na novej škole. Dôvodnou bola námietka žalovanej, že to, že tieto podmienky trvali dlhšiu dobu, nemôže bez ďalšieho znamenať, že by v čase doručenia okamžitého skončenia nebolo ohrozené zdravie žalovanej, naopak dlhodobý psychický nátlak a nevyhovujúce pracovné podmienky vedú k situácii, kedy sa tento stav môže stať neudržateľný a bezprostredne ohrozujúci zdravie zamestnanca, čo aj žalovaná v konaní tvrdila.
- II. Povinnosťou súdu prvej inštancie (viazaného v predmetnom spore právnym názorom odvolacieho súdu) tak bude v ďalšom konaní vykonať navrhnuté dokazovanie za účelom posúdenia existencie dôvodu okamžitého skončenia pracovného pomeru podľa § 69 ods. 1 písm. c) ZP, pričom stav bezprostrednej ohrozenosti života a zdravia sa týka odborných znalostí odborne spôsobilej osoby, resp. vedeckých poznatkov.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Okamžité skončenie pracovného pomeru zamestnancom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 311/2001 Z. z. – § 69 ods. 1 písm. a) a c)

3. Nemôže ísť na ťarchu strany, ak jedným podaním z opatrnosti podá aj odvolanie proti rozsudku pre zmeškanie, aj návrh na jeho zrušenie

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obdo/42/2022 zo dňa 31. 7. 2023

Anotácia:

Súd prvej inštancie bez rozhodnutia o návrhu žalovaného na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného predložil podanie žalovaného na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Právna veta:

Nemôže byť na ťarchu žalovaného, že proti rozsudku pre zmeškanie žalovaného podal v zákonnej lehote jedno podanie, v ktorom súčasne uviedol návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného a z opatrnosti aj odvolanie. Správne mal súd prvej inštancie o podanom návrhu na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného rozhodnúť, a to uznesením buď rozsudok zrušiť a nariadiť nové pojednávanie (ust. § 277 ods. 2 CSP) alebo návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie žalovaného zamietnuť.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Civilné konanie, Odvolanie, Rozsudok pre zmeškanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 277, § 281, § 356 písm. b)

4. K posúdeniu dojednania o zaplatení ceny diela po odsúhlasení súpisu prác ako odkladacej podmienky

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 31Cob/11/2021 zo dňa 25. 10. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o zaplatenie ceny diela; žalovaný objednávateľ sa bránil, že zhotoviteľ nevykonával všetky práce, za ktoré požadoval odmenu. Objednávateľ a zhotoviteľ sa zároveň dohodou odchyľili od pravidla, že nárok na cenu diela vzniká jeho vykonaním a vznik nároku naviazali na odsúhlasenie súpisu prác zo strany objednávateľa. Súdom prvej inštancie však zistené, že objednávateľ súhlas neudelil ani vo vzťahu k položkám, ktoré boli vykonané. Odmietnutie udelenia súhlasu kvalifikoval ako zámerné zmarenie podmienky stanovenej pre vznik nároku na zaplatenie.

S uvedeným posúdením súhlasil aj Krajský súd Trnava ako odvolací súd. Názorom vysloveným v odôvodnení rozhodnutia sa tak odklonil aj od stanoviska vysloveného v slovenskom právnom prostredí (KS Trenčín podobné dojednanie označil za rozporné s poctivým obchodným stykom), aj od stanoviska zastávaného Najvyšším súdom ČR. V prípade podobného dojednania teda bude podľa Krajského súdu Trnava platiť, že ak objednávateľ súpis neodsúhlasí napriek tomu, že práce sú reálne vykonané, zámerné tým zmarí splnenie podmienky a úkon sa tým pádom stane nepodmieneným, čo zhotoviteľovi umožní uplatniť nárok na zaplatenie ceny diela aj bez doloženia súhlasu objednávateľa.

Právna veta:

- I. Strany dohodou modifikovali v § 548 ods. 1 OBZ upravenú všeobecnú zásadu vzniku nároku na cenu diela jeho vykonaním tým, že sa dohodli na tom, že vznik tohto nároku bude závisieť od odsúhlasenia súpisu za daný mesiac, ktorý žalobca ako zhotoviteľ predloží žalovanému ako objednávateľovi na schválenie, nakoľko až po odsúhlasení súpisu mohol žalobca vystaviť faktúru za daný mesiac, ktorou by žalovanému vyúčtoval cenu diela pokrytú súpisom. Vznik nároku na cenu diela tak v predmetnej veci závisel od odsúhlasenia súpisu po vykonaní diela, teda bol viazaný na splnenie odkladacej podmienky v zmysle § 36 ods. 2 veta prvá OZ.
- II. Ak subjekt, ktorému je odkladacia podmienka na prospech jej splnenie zámerné zmarí, stane sa právny úkon nepodmieneným. Pokiaľ sa teda v predmetnej veci strany dohodli, že nárok na cenu diela vzniká zhotoviteľovi až po odsúhlasení súpisu, išlo o odkladaciu podmienku vzniku nároku žalobcu na cenu diela v závislosti od odsúhlasenia súpisu žalovaným po vykonaní príslušnej časti diela.
- III. Pokiaľ po vykonaní diela a predložení súpisu žalovanému, žalovaný tento súhlas neodsúhlasil, hoci vedel, že žalobca niektoré položky zo súpisu vykonával, dopustil sa konania, ktorým zámerné zmaril splnenie podmienky vzniku nároku zhotoviteľa na cenu diela – odsúhlasenie súpisu. Žalovaný aj pokiaľ by bol býval mal výhrady k niektorým položkám súpisu, bol zásadne po jeho predložení žalobcom povinný sa ním zaoberať a preskúmať jednotlivé položky a v prípade ich riadneho vykonania, tieto odsúhlasiť. Žalovaný pritom nebol povinný odsúhlasiť súpis ako celok, ale bol povinný odsúhlasiť aspoň tie položky, ktoré mal za to, že žalobca riadne vykonával. Pokiaľ takto nepostupoval, hoci vedel, že žalobca buď všetky, alebo niektoré položky (napokon ustálené dokazovaním) vykonával; vzhľadom na to, že nesplnenie tejto odkladacej podmienky bolo mu na prospech – nakoľko oddialilo povinnosť žalovaného zaplatiť cenu diela – žalovaný týmto svojim správaním splnenie predmetnej podmienky zámerné zmaril, teda nastali následky upravené v ust. § 36 ods. 3 OZ.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Cena diela, Odkladacia podmienka

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 536 ods. 3, § 548 ods. 1
40/1964 Zb. – § 36 ods. 1, 2, 3

5. K postaveniu správcu v konaní o zosúladienie údajov, v ktorom má dôjsť k výmazu konateľa úpadcu z obchodného registra

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/24/2023 zo dňa 21. 6. 2023

Anotácia:

Súd posudzoval, či v konaní o zosúladienie údajov, ktorým sa má dosiahnuť zhoda zápisu v Obchodnom registri týkajúceho sa konateľa spoločnosti, má návrh podať konateľ, alebo či takémuto konaniu bráni prekážka vyhláseného konkurzu.

Najvyšší súd sa stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že v prejednávanej právnej veci nebol správca konkurznej podstaty oprávnený konať za úpadcu, nakoľko toto konanie sa netýka majetku podliehajúceho konkurzu.

Právna veta:

Je pravdou, že podľa § 292 ods. 1 CMP je účastníkom konania o zosúladienie údajov aj zapísaná osoba, t. j. v danom prípade spoločnosť úpadcu a že správca koná v jej mene a na jej účet, nie je tomu tak však vo všetkých prípadoch. Z ustanovenia § 44 ods. 1 zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov vyplýva, že vyhlásením konkurzu prechádza na správcu oprávnenie úpadcu nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu a oprávnenie konať za úpadcu vo veciach týkajúcich sa tohto majetku a že pritom správca koná v mene a na účet úpadcu. Správca konkurznej podstaty je osobitným subjektom konkurzného konania (osobou na konaní zúčastnenou). Jeho základnou úlohou je zistenie a zabezpečenie majetku a jeho následné speňaženie. Konanie o zosúladienie údajov, ktorým sa má dosiahnuť zhoda zápisu v Obchodnom registri, týkajúceho sa konateľa spoločnosti (povolenie vykonať jeho výmaz ako konateľa spoločnosti z Obchodného registra), nie je svojou povahou konaním, ktorého pokračovaniu by bránila prekážka vyhláseného konkurzu, nakoľko sa konanie netýka majetku podliehajúceho konkurzu a preto sa odvolací súd stotožnil s názorom odvolacieho súdu, že v prejednávanej právnej veci nebol správca konkurznej podstaty oprávnený konať za úpadcu.

Právna oblasť: Mimosporové konanie, Obchodné právo

Právny inštitút: Obchodný register

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 161/2015 Z. z. – § 292
7/2005 Z. z. – § 44 ods. 1

6. Ak si strany dohodnú spôsob doručovania písomností „týkajúcich sa ich právneho vzťahu“ určitým spôsobom, vzťahuje sa to aj na reklamáciu vád

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 43Cob/57/2022 zo dňa 13. 10. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o zaplatenie peňažnej čiastky požadovanej od predávajúceho, ktorý neodstránil vady predmetu kúpy. Kupujúci ju požadoval z titulu náhrady škody a bezdôvodného obohatenia vzniknutých vynaložením nákladov na opravy predmetu kúpy treťou osobou, ktoré mal podľa jeho názoru vykonať predávajúci. V rámci dokazovania bolo zistené, že kupujúci reklamoval vady predmetu kúpy e-mailom doručeným predávajúcemu; kupujúci a predávajúci sa však predtým v zmluve dojednali, že písomnosti týkajúce sa ich právneho vzťahu si budú doručovať poštou, prostredníctvom osoby oprávnenej doručovať zásielky alebo osobne. Súd 1. inštancie žalobu zamietol.

V rozhodnutí o podanom odvolaní Krajský súd Banská Bystrica vyložil, že ak si strany dojednávajú doručovanie písomností týkajúcich sa ich právneho vzťahu určitým spôsobom, musí byť tento spôsob zachovaný aj pri doručovaní reklamácie vád. Na základe uvedeného súd uzavrel, že v danom prípade nepostačovalo doručenie reklamácie e-mailom a vada tým pádom nebola riadne notifikovaná včas.

Právna veta:

- I. Vo vzťahu k tvrdeniu žalobcu, ktorý mal za to, že doručenie e-mailovej notifikácie vady bolo splnením oznamovacej povinnosti písomným doručením reklamácie, odvolací súd sa stotožnil s tým, že v zmysle Občianskeho zákonníka je e-mailová komunikácia písomnou formou komunikácie. Avšak v prípade právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným bolo pre zmluvné strany záväzným zmluvné dojednanie, z ktorého vyplývalo, aké formy doručenia môžu strany medzi sebou využiť na to, aby písomnosť navzájom považovali za doručenú. V zmysle čl. VI. bod 1 sa všetky písomnosti týkajúce sa právneho vzťahu založeného medzi predávajúcim a kupujúcim doručujú buď poštou alebo treťou osobou oprávnenou doručovať zásielky alebo osobne. Zároveň v prípade dohodnutého doručenia sa zásielky majú doručovať doporučené na adresu účastníka uvedenú v kúpnej zmluve. Z uvedeného vyplýva, že strany mohli medzi sebou komunikovať aj ústne (prostredníctvom telefónu) alebo zjednodušenou písomnou formou prostredníctvom e-mailovej komunikácie, avšak tieto formy komunikácie mohli slúžiť na neformálne dojednávania a netýkali sa situácie, kedy medzi predávajúcim a kupujúcim bolo nutné doručovať písomnosti týkajúce sa právneho vzťahu založeného kúpnuou zmluvou. Reklamácia je písomnosť týkajúca sa právneho vzťahu založeného medzi kupujúcim a predávajúcim z kúpnej zmluvy, keďže smeruje k uplatneniu práva na odstránenie vady na základe záruky, ktorú vystavil predávajúci kupujúcemu. Preto splnenie povinnosti doručiť oznámenie v súlade s čl. VI. kúpnej zmluvy nastalo žalobcom až osobným doručením kópie e-mailu.
- II. Záver žalobcu, že by príliš formalistické posudzovanie splnenia notifikačnej povinnosti nemalo prednosť pred ochranou kupujúceho v prípade vadného plnenia je vnútorne nekonzistentný, pretože splnenie notifikačnej povinnosti je základnou podmienkou na to, aby súd mohol priznať kupujúcemu pre prípad vadného plnenia zo strany predávajúceho ochranu.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Vady predmetu kúpy, Vady diela

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 428, § 436 ods. 2, 3, § 562, § 564

7. Výnimka z povinného zastúpenia advokátom sa neuplatní pri osobe, ktorá má s právnikom uzatvorenú len dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Oboer/7/2023 zo dňa 31. 5. 2023

Anotácia:

Dovolenie podala oprávnená písomným podaním bez zastúpenia svojej osoby právnym zástupcom, konajúca prostredníctvom povereného zamestnanca. Oprávnená k dovolaniu pripojila Poverenie zamestnanca spoločnosti, ktorým mu bolo udelené poverenie na konanie v mene oprávnenej v dovolacom konaní (č. I. 52), súčasne diplom o ukončení vysokoškolského štúdia v študijnom odbore právo (č. I. 53). Z dôvodu, že predmetné poverenie zamestnanca nepreukazuje existenciu pracovnoprávného vzťahu medzi oprávnenou a osobou, ktorá dovolanie spísala a podpísala, súd prvej inštancie vyzval oprávnenú, aby zaslala súdu pracovnú zmluvu preukazujúcu existenciu pracovného pomeru medzi spoločnosťou oprávnenou ako zamestnávateľom a povereným zamestnancom.

Dovolaciemu súdu z jeho úradnej činnosti (iného konania) bola známa skutočnosť, že oprávnená k dovolaniu v obdobnej veci pripojila Dohodu o pracovnej činnosti uzatvorenú podľa § 228a Zákonníka práce, ktorá mala preukazovať existenciu pracovnoprávného vzťahu medzi ňou a osobou, ktorá dovolanie spísala.

Právna veta:

V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa pod pojmom zamestnanec podľa ustanovenia § 429 ods. 2 písm. b/ CSP rozumie fyzická osoba, ktorá má s dovoľateľom (právnickou osobou) ako so zamestnávateľom uzavretú pracovnú zmluvu podľa § 42 ods. 1 Zákonníka práce. Za zamestnanca sa na účely predmetného ustanovenia nepovažuje fyzická osoba, ktorá má s dovoľateľom uzavretú dohodu o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru podľa deviatej časti Zákonníka práce.

Právna oblasť: Civilné procesné právo

Právny inštitút: Povinné zastúpenie advokátom

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 160/2015 Z. z. – § 90 ods. 1 písm. b), § 429 ods. 2 písm. b)

8. K možnosti domáhať sa od banky vydania peňažných prostriedkov zaslaných na účet právnickej osoby, ktorá už v dobe príkazu k úhrade neexistovala

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 13Cob/141/2021 zo dňa 27. 4. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore, v ktorom sa žalobca domáhal titulom bezdôvodného obohatenia vydania peňažnej čiastky, ktorá bola v nadväznosti na jeho pokyn z jeho účtu zaslaná na účet už neexistujúcej obchodnej spoločnosti. Žalobu podal proti banke s argumentom, že pokiaľ by banka účet zrušila v deň zániku obchodnej spoločnosti, peňažná operácia by vôbec nemohla byť zrealizovaná. Banka sa v konaní bránila nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a tvrdila, že ona svoje povinnosti neporušila; so zostatkom na účte podľa jej názoru nemohla disponovať ona, ale buď právny nástupca zaniknutej spoločnosti alebo osoba poverená vykonať likvidáciu. Žalobca peňažné prostriedky poslal na účet zaniknutej spoločnosti preto, lebo tento účet bol označený ako platobné miesto jeho veriteľom – novou obchodnou spoločnosťou, ktorá bola personálne prepojená práve so zrušenou spoločnosťou – majiteľom účtu.

Aj prvoinštančný, aj odvolací súd však dali za pravdu banke. Uviedli, že platba nebola plnením bez právneho dôvodu, pretože prebehla na základe faktúry existujúcej spoločnosti, ktorá (nesprávny) účet označila ako platobné miesto. Okrem toho poukázali na to, že povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie by aj tak nemala banka, ale osoba, ktorá sa na základe platby obohatila – t. j. osoba, ktorá by v danom prípade mala voči banke pohľadávku na výplatu uvedenej čiastky z účtu.

Právna veta:

Financie umiestnené na bežnom účte v zmysle ust. § 708 ods. 1 Obchodného zákonníka sú majetkom peňažného ústavu (banky) a osobe, pre ktorú je daný účet vedený, náleží voči príslušnej banke pohľadávka na výplatu predmetných prostriedkov. Z tohto hľadiska je nerozhodné, komu uložené peniaze pôvodne patrili. Nie je podstatné to, kto je majiteľom peňažných prostriedkov, ktoré sa takýmto spôsobom na účet ukladajú. Pri uskutočňovaní výplat z účtu sa peňažný ústav riadi výlučne pokynmi majiteľa účtu. Oprávnenie majiteľa účtu, ako aj osôb majúcich k účtu dispozičné oprávnenie, spočíva v tom, aby na základe jeho príkazu boli vyplácané peňažné prostriedky z účtu v peňažnom ústave, prijímané platby na tomto účte, teda jeho oprávnenie predstavuje preto pohľadávku z účtu v peňažnom ústave. Ak je aj na účet neodôvodnene presunutý istý objem finančných prostriedkov, potom povinnosť vydať, čo bolo získané bez právneho dôvodu v zmysle ust. § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka, stíha adresáta plnenia, nie osobu, ktorá má predmet obohatenia aktuálne v držbe, pretože zodpovednostný záväzkový vzťah z bezdôvodného obohatenia vzniká podľa zákona len medzi tým, kto sa bezdôvodne obohatil, a tým, na ktorého úkor bezdôvodné obohatenie vzniklo.

Právna oblasť: Finančné právo, Obchodné právo, Bankovníctvo a peňažníctvo

Právny inštitút: Platobné operácie, Bezodôvodné obohatenie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 709
492/2009 Z. z. – § 22a
40/1964 Zb. – § 451

9. Vyporiadanie členského podielu v družstve v rámci BSM

Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/99/2020 zo dňa 25. 5. 2022

Anotácia:

Úlohou dovolacieho súdu bolo v zmysle záverov Ústavného súdu Slovenskej republiky vyslovených nálezhom z 15. apríla 2020 sp. zn. II. ÚS 342/2019-52 vysporiadať sa s právnou otázkou nastolenou dovolateľom v bode c) dovolania, či vyporiadanie spoločného členstva v družstve treba považovať zároveň aj za vyporiadanie členského podielu alebo či pri absencii zmienky o vyporiadaní členského podielu v texte dohody o vyporiadaní spoločného nájmu k bytu a spoločného členstva v družstve treba dospieť k záveru, že členský podiel zostal nevyporiadany a že nič preto nebráni jeho súdnemu vyporiadaniu.

Právna veta:

Pri absencii zmienky o vyporiadaní členského podielu (majetkovej hodnoty) v texte dohody o vyporiadaní spoločného nájmu k bytu a spoločného členstva v družstve nemožno dospieť k záveru, že členský podiel zostal nevyporiadany. Uvedené riešenie odporuje definícii členského podielu v zmysle ustanovenia § 223 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého členský podiel predstavuje mieru účasti člena na družstve. Členstvo v družstve nemožno oddeliť od členského podielu v ňom a členský podiel v družstve od členstva v ňom. Z uvedených dôvodov nie je možné prisvedčiť názoru, že členský podiel v družstve, ako pôvodne spoločné majetkové právo manželov, sa stáva za daných okolností (ak to výslovne nevyplyva zo zmluvného vzťahu) majetkovým právom jedného z rozvedených manželov len vo vzťahu k družstvu (k tretím osobám) a nie aj k manželovi. Naviac, je potrebné v prejednávanej veci zohľadniť aj samotnú formu a obsah dohody, pričom nemožno vychádzať primárne z jazykového výkladu jej označenia ako to urobil odvolací súd. Výsledkom by bol neprimeraný zásah do právnej istoty jedného z účastníkov tejto dohody voči druhému v kontexte zmluvnej autonómie vôle účastníkov takejto dohody.

Právna oblasť: Občianske právo, Obchodné právo

Právny inštitút: Vysporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, Členský podiel v družstve

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 223 ods. 2
40/1964 Zb. – § 149

10. K možnosti dojednanja výpovede dohody o dlhodobom uvoľnení zamestnancov na výkon funkcie v odborovom orgáne ako súčasti kolektívnej zmluvy

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 6CoPr/8/2020 zo dňa 30. 3. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore medzi odborovou organizáciou a zamestnávateľom, v ktorom si odborová organizácia uplatnila nárok na príspevok pre uvoľnených zamestnancov a príspevok na refundáciu prenájmu sídla podľa dohody upravujúcej uvoľnenie zamestnancov na výkon funkcie v odborovom orgáne. Dohoda formálne tvorila prílohu kolektívnej zmluvy. Nárok bol uplatnený po tom, čo zamestnávateľ v súlade s textom dohody túto vypovedal; odborová organizácia však tvrdila, že výpoveď je neplatná, pretože je súčasťou kolektívnej zmluvy, ktorá nemôže byť menená jednostranne; jej zmena totiž podlieha procesu opätovného kolektívneho vyjednávania. Zamestnávateľ uviedol, že vzhľadom na to, že odborová organizácia s dojednaním možnosti výpovede súhlasila, považuje takúto argumentáciu za rozpornú s dobrými mravmi.

S názorom odborovej organizácie sa stotožnil aj súd prvej inštancie, aj Krajský súd Žilina ako odvolací súd. Súdy zdôraznili, že pokiaľ by bola pripustená možnosť dojednanja výpovede, v podstate by to poprelo benefity kolektívneho vyjednávania; za daných skutkových okolností by sa navyše ukončením dohody o dlhodobom uvoľnení zamestnancov na výkon funkcie paralyzovala jej činnosť.

Právna veta:

- I. Aj keď v danom prípade zmluvné strany v Dodatku č. 5 slobodne a vážne zhodne prejavili vôľu ukončiť trvanie tejto Dohody, ktorá je súčasťou Dodatku č. 5 výpoveďou aj bez udania dôvodu, v tomto spore bolo nutné zaoberať sa vyriešením predbežnej otázky, či tak urobili v súlade s platnou právnou úpravou, ktorá sa na jednotlivé dojednania, práva a povinnosti obsiahnuté v Dohode a na jej režim vzťahujú. Z obsahu spisového materiálu a celého kontraktčného procesu vyplýva, že zmluvné strany mali vôľu uzavrieť Dohodu ako súčasť kolektívnej zmluvy a pri koncipovaní jej obsahu postupovali v zmysle jednotlivých ustanovení Zákonníka práce, na ktoré v podrobnostiach poukázali. Vo väzbe na uvedené je preto potrebné i dojednanie o možnosti výpovede Dohody podriaďiť pod pracovnoprávnú úpravu a režim pracovnoprávných predpisov.
- II. Dojednanie možnosti vypovedať Dodatok č. 5, čo by Dohodu o dlhodobom uvoľnení zamestnancov na výkon funkcie v odborovom orgáne, ktorá tvorí súčasť Kolektívnej zmluvy, by v konečnom dôsledku zúžilo rozsah zákonom a zmluvou garantovaných práv na výkon funkcie v odborovom orgáne. Uvedené koreluje záveru súdu prvej inštancie o tom, že takúto Dohodu ako súčasť kolektívnej zmluvy nemožno vypovedať, nakoľko by sa tým narušila právna istota zamestnancov, ktorých odborová organizácia v pracovnoprávných vzťahoch vo vzťahu k zamestnávateľovi zastupuje a na druhej strane by sa znefunkčnila činnosť odborovej organizácie ako takej.

Právna oblasť: Pracovné právo

Právny inštitút: Kolektívne pracovno-právne vzťahy

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 2/1991 Zb. – § 4 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a), § 8 ods. 5
311/2001 Z. z. – § 231 ods. 1

11. K uznaniu dlhu v písomnej komunikácii na sociálnej sieti

Rozsudok Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 17Co/231/2018 zo dňa 24. 4. 2019

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o zaplatenie peňažnej čiastky; žalobca požadoval vrátenie poskytnutej pôžičky a v súdnom konaní okrem iného predložil ako dôkazný prostriedok aj komunikáciu na sociálnej sieti facebook, v ktorej žalovaný uznal svoj dlh čo do dôvodu aj do výšky. Súd prvej inštancie žalobu zamietol. Napriek tomu, že prejav žalovaného v komunikácii na sociálnej sieti za uznanie považoval, žalobca nepreukázal, že žalovaný v dobe uznania vedel o tom, že uznáva premĺčaný dlh. Takéto uznanie preto podľa neho nespôsobilo začiatok nového plynutia desaťročnej premĺčacej doby.

Krajský súd Banská Bystrica ako odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Na rozdiel od okresného súdu Lučenec ale vyjadril názor, že komunikáciu alebo vyjadrenie na sociálnej sieti nemožno z právneho hľadiska vnímať ako písomnú formu vyžadovanú pre platnosť niektorých právnych úkonov (v danej veci pre platnosť uznania dlhu), a to z toho dôvodu, že v nej chýba podpis „konajúceho“, ktorý je vyžadovaný ustanovením § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

Právna veta:

Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie z názoru, že predloženú elektronickú komunikáciu žalobcu a žalovaného (prostredníctvom aplikácie facebook) v období od 14. 09. 2017 do 08. 01. 2018 „je možné čo do obsahu považovať za písomný prejav žalovaného obsahujúci uznanie dlhu“; bez zopakovania dokazovania touto komunikáciou a výzvy na možnú aplikáciu iného ustanovenia právneho predpisu sa nemohol odvolací súd od tohto záveru súdu prvej inštancie odkloniť, na druhej strane však považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že predložená elektronická komunikácia nemá charakter písomnosti z dôvodu absencie podpisu žalovaného; podľa § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka, písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou; na zachovanie písomnej formy právneho úkonu preto nestačí len (1) také jeho vyjadrenie, ktoré umožňuje zachytenie jeho obsahu, ale ako nevyhnutná podmienka je potrebný aj (2) podpis konajúcej osoby (v niektorej z prípustných foriem, napr. vlastnoručný podpis, mechanický podpis, zaručený elektronický podpis a podobne); nakoľko zákon vyžaduje na platnosť uznania dlhu písomnú formu (§ 558 prvá veta Občianskeho zákonníka), jej nedodržanie má za následok absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu (§ 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka); predložená elektronická komunikácia žalobcu a žalovaného je ako tvrdené uznanie dlhu absolútne neplatná pre nedostatok formy vyžadovanej zákonom.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Uznanie dlhu, Forma právneho úkonu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 40 ods. 3, § 558

12. K zodpovednosti správcu za závalu v schodnosti pešej zóny spočívajúcu v neoznačenom výtlku

Rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/72/2022 zo dňa 30. 6. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní, ktoré začalo na základe žaloby podanej zdravotnou poisťovňou. Táto sa od mesta domáhala zaplatenia nákladov súvisiacich s poskytnutím zdravotnej starostlivosti pri riešení úrazu poistenca, ku ktorému došlo tak, že poistenec na verejnom priestranstve – v pešej zóne – vstúpil do neoznačeného výtlku po chýbajúcej dlaždici, stratil rovnováhu a spadol. Poisťovňa tvrdila, že príčinou úrazu bol práve zlý stav komunikácie a neoznačenie výtlku. Súd prvej inštancie však argumentáciu poisťovne neuznal; v danom prípade prihliadol na to, že výtlk bol dobre viditeľný a nachádzal sa v mieste, kde ho bolo možné ľahko obísť. Úraz bol teda podľa jeho názoru spôsobený neopatrnosťou poistenca.

Poisťovňa v podanom odvolaní argumentovala, že pri pohybe v pešej zóne nemožno od chodcov očakávať takú mieru ostražitosťi, ako na iných komunikáciách; správca má na závaly predpísaným spôsobom upozorniť a podstatné je, že táto povinnosť splnená nebola. Aj odvolací súd sa však priklonil k výkladu zastávanému súdom prvej inštancie, keď poukázal na to, že závala komunikácie nemala takú povahu, aby neumožnila bezpečnú schôdzu pri zvýšenej opatrnosti, o ktorej hovorí ust. § 12 ods. 5 vyhlášky č. 35/1984 Zb. V danom prípade pritom poistenec opatrný nebol; pokiaľ by sa dostatočne rozhladol, výtlk by bol zbadal. Odvolací súd preto prvoinštančné rozhodnutie potvrdil.

Právna veta:

- I. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé bez bližšieho uvedenia potreba aplikácie ust. § 13 ods. 1 vyhlášky č. 35/1984 Zb., ktorou sa vykonáva cestný zákon a podľa ktorého sa stavebným stavom diaľnice, cesty alebo miestnej komunikácie rozumie ich kvalita, stupeň opotrebenia a povrch, pozdĺžne alebo priečne vlny, hojné výtlky, ktoré nemožno odstrániť bežnou údržbou, nosnosť vozovky, mostov a priepustov a vybavenie komunikácie z hľadiska bezpečnosti dopravy (dopravné značky a zariadenia, bezpečnostné a ochranné zariadenia a pod.).
- II. Odvolací súd nie je názoru, že by užívatelia pešej zóny nemali venovať zvýšenú pozornosť pri chôdzi. O to viac, že podľa § 59 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke chodci smú v pešej zóne používať cestu v celej jej šírke a preto nie sú obmedzení v pohybe. Okrem toho pri venovaní pozornosti pri chôdzi, ktorá ako vyplynulo z výsluchu poškodenej nebola náležitá, bolo možné zbadáť výtlk aj v jeho bezprostrednej blízkosti.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné, Správne právo, Pozemné komunikácie

Právny inštitút: Zabezpečenie schodnosti, Zodpovednosť za škodu

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 135/1961 Zb. – § 9 ods. 2, § 9a ods. 3
35/1984 Zb. – § 12 ods. 4, ods. 5
40/1964 Zb. – § 415

13. Možnosť obmedziť užívacie právo (bývalého) manžela k domu/bytu v BSM podľa § 146 ods. 2 ObčZ nemožno analogicky použiť, ak je dom/byt v podielovom spoluvlastníctve

Uznesenie Krajského súdu Košice sp. zn. 9Co/235/2020 zo dňa 23. 2. 2022

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o vylúčení bývalého manžela z užívania nehnuteľnosti. Súd prvej inštancie na rozhodnutie sporu aplikoval na základe analógie legis ust. § 146 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pričom aplikáciu tohto ustanovenia odôvodnil v prvom rade tým, že strany sporu v minulosti boli v manželskom zväzku a nad rámec uvedeného tiež tým, že nehnuteľnosť, z ktorej užívania mal byť žalovaný vylúčený, spadala pôvodne do ich bezpodielového spoluvlastníctva. Žalobu však aj tak zamietol, pretože sa žalobkyni nepodarilo preukázať, že by sa jej bývalý manžel dopúšťal útokov takej intenzity, ktorá by obmedzenie jeho vlastníckeho práva odôvodňovala.

Krajský súd Košice však prvoinstančné rozhodnutie zrušil z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že na prípad nemožno analogicky aplikovať ust. § 146 ods. 2 ObčZ, pretože nehnuteľnosť je v podielovom spoluvlastníctve; súd prvej inštancie ju mal preto posúdiť z hľadiska pravidiel stanovených pre spoločné rozhodovanie podielových spoluvlastníkov.

Právna veta:

- I. Sporné nehnuteľnosti nie sú predmetom bezpodielového spoluvlastníctva strán, ale vlastnícke podiely každého spoluvlastníka sú presne vymedzené ako 1 z celku pre každého z nich. Nemožno preto na prejednávany prípad, a to ani analogicky aplikovať ustanovenie § 146 ods. 2 o. z., a to vzhľadom na to, že ak medzi spoluvlastníkmi sú nezhody o hospodárení so spoločnou vecou, v zmysle § 139 ods. 2 o. z. rozhodujú spoluvlastníci väčšinou počítanou podľa veľkosti podielov s tým, že pri rovnosti hlasov, alebo ak sa väčšina alebo dohoda nedosiahne, rozhodne na návrh ktoréhokoľvek spoluvlastníka súd, pričom ak v konaní v danom prípade žalujúca strana, na ktorej je dôkazné bremeno, preukáže, že konkrétne okolnosti prejednávaneho prípadu to odôvodňujú, s úspechom sa môže domôcť aj takej úpravy režimu hospodárenia (užívania) spoločnej nehnuteľnej veci, ktorá žalovanú stranu z ich užívania úplne vylúči, tak ako sa toho žalobkyňa v tomto spore domáha.
- II. Na posudzovaný prípad vzhľadom na zistený skutkový stav bolo preto potrebné použiť právne možnosti týkajúce sa podielového spoluvlastníctva (§ 137 a nasl. o. z.). Nie sú preto správne právne závery súdu prvej inštancie o nutnosti v danom prípade cez analógiu legis (§ 853 o. z.) na sporné vzťahy podielových spoluvlastníkov aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujúce bezpodielové spoluvlastníctvo manželov (§ 146 ods. 2 o. z.) dôvodiť, že ustanovenia §§ 136 – 142 o. z. neobsahujú obdobnú právnu úpravu, ako je ustanovená v § 146 ods. 2 o. z.

Právna oblasť: Občianske právo hmotné

Právny inštitút: Podielové spoluvlastníctvo, Analogia legis

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 40/1964 Zb. – § 139 ods. 2, § 146 ods. 2, § 853

14. Absencia podstatnej náležitosti konkurenčnej doložky v zmluve o obchodnom zastúpení spôsobuje jej absolútnu (nie relatívnu) neplatnosť

Rozsudok Krajského súdu Trnava sp. zn. 21Cob/109/2020 zo dňa 18. 5. 2021

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v spore o zaplatenie zmluvnej pokuty, ktorá zabezpečovala povinnosť žalovanej z konkurenčnej doložky dojednanej v zmluve o obchodnom zastúpení. Žalovaná v spore (okrem iného) namietala, že konkurenčná doložka je neplatná, pretože je v rozpore s § 672a ObchZ dojednaná príliš široko. Súd 1. inštancie však uzavrel, že formulácia doložky je v súlade so zásadou zmluvnej voľnosti, ktorú je v danom prípade potrebné rešpektovať. Žalobe preto (po určitej korekcii a po prvom odvolacom konaní) vyhovel.

Krajský súd Trnava ako odvolací súd však názor prvoinstančného súdu nezdieľal. Upozornil, že ustanovenia ObchZ o obchodnom zastúpení je potrebné vykladať so zohľadnením obsahu Smernice Rady 86/653/EHS o obchodných zástupcoch. Poukázal na to, že v doložke nebol vymedzený jej teritoriálny rozsah a nesúhlasil s tým, že by ho bolo možné vyvodiť zo zmluvy či zo zákona, ktorý sa na činnosť zástupcu vzťahoval (žalobca uvádzal, že obmedzenie vychádzalo z delenia sektorov podľa zákona o finančnom sprostredkovaní a išlo o územie SR). Ďalej uviedol, že hoci je neplatnosť stanovená na ochranu obchodného zástupcu a malo by teda ísť o relatívnu neplatnosť podľa § 267 ods. 1 ObchZ, s prihliadnutím na obsah smernice v skutočnosti pôjde o neplatnosť absolútnu. Proti rozhodnutiu bolo podané aj dovolanie, ktoré však bolo odmietnuté (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 1Obdo/84/2021).

Právna veta:

Pokiaľ konkurenčná doložka neobsahuje jednu z podstatných náležitostí (v prejednávanej veci vymedzenie územia, na ktoré sa zákaz konkurenčnej činnosti vzťahuje) je neplatná absolútne, nielen relatívne v zmysle § 267 Obchodného zákonníka. Podstatným je totiž účel smernice, ktorá bola transponovaná do Obchodného zákonníka ustanovením § 672a Obchodného zákonníka, a tým je o. i. zabezpečiť zvýšenú mieru ochrany obchodnému zástupcovi.

Právna oblasť: Obchodné právo

Právny inštitút: Zmluva o obchodnom zastúpení, Konkurenčná doložka v zmluve o obchodnom zastúpení

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 513/1991 Zb. – § 267 ods. 1, § 672a

15. Len formálna existencia živnostenského oprávnenia neznamená prevádzkovanie živnosti brániace vedeniu v evidencii uchádzačov o zamestnanie

Rozsudok Krajského súdu Bratislava sp. zn. 4Sa/47/2016 zo dňa 27. 5. 2020

Anotácia:

Rozhodnutie bolo vydané v konaní o správnej žalobe podanej proti rozhodnutiu Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorým bolo upreté právo žalobcu na vedenie v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Správny orgán odôvodnil rozhodnutie tým, že zaradeniu do evidencie bráni existencia aktívneho živnostenského oprávnenia žalobcu. Žalobca sa však bránil, že v skutočnosti samostatnú zárobkovú činnosť nevykonáva, nakoľko bol na jeho majetok vyhlásený konkurz. Žalovaný orgán ale namietal, že k zrušeniu alebo pozastaveniu živnosti musí dôjsť samostatným rozhodnutím a vyhlásenie konkurzu ho nespôsobuje.

Krajský súd Bratislava dal za pravdu žalobcovi. Poukázal na to, že prevádzkovanie živnosti vyžaduje reálne podnikanie za účelom dosahovania zisku. Pokiaľ však k nemu žalobca pristúpiť nemôže, pretože sa v jeho veci prebieha konkurz, nemôže jeho živnostenské oprávnenie brániť vedeniu v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Proti rozhodnutiu Krajského súdu Bratislava bola podaná aj kasačná sťažnosť; túto ale Najvyšší súd SR zamietol (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 9Sžsk/68/2020).

Právna veta:

- I. I keď zákon o službách zamestnanosti, (podobne ako aj zákon o živnostenskom podnikaní) v texte zákona používa slovné spojenie „prevádzkovanie, resp. prevádzkovanie samostatnej zárobkovej činnosti“, samotný význam slova „prevádzkovanie“ na žiadnom mieste bližšie nekonkretizuje, resp. tento výraz používa v nejasnej súvislosti (napr. § 36 ods. 1 písm. b) zákona o službách zamestnanosti). Podľa názoru súdu, vychádzajúc z gramatického a logického výkladu slova „prevádzkovanie“, tento výraz je potrebné vykladať v zmysle vyššie citovaného ust. § 2 zák. č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní. Teda že ide o faktické – reálne vykonávanie činnosti (podnikania) v intenciách vydaného živnostenského oprávnenia s cieľom zabezpečenia zisku, t. j. prostriedkov na živobytie.
- II. Priamym dôsledkom konkurzného konania je faktický stav, kedy žalobca, aktuálne v postavení úpadcu, stratil akúkoľvek možnosť pokračovať vo výkone činností podľa živnostenského oprávnenia, nakladať s majetkom atď. (14 zák. č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní), pričom všetky jemu patriace oprávnenia prešli na správcu konkurznej podstaty. Nutným dôsledkom takéhoto stavu je skutočnosť, že žalobca vyhlásením konkurzu (a právnych dôsledkov s tým súvisiacich) prišiel reálne o zdroj svojich príjmov (zisku) na živobytie. Podľa názoru súdu sa tým dostal do situácie, predpokladanej zákonom o službách zamestnanosti – teda situácie, kedy štát formami ustanovenými zákonom o službách zamestnanosti poskytuje pomoc osobám, ktoré stratili zdroj svojich príjmov na živobytie. Súd poznamenáva, že iba stále pretrvávajúca existencia živnostenského oprávnenia, vydaného žalobcovi za daného stavu nemôže znamenať, že žalobca svoju živnosť prevádzkuje, ako to tvrdí žalovaný v napadnutom rozhodnutí.

Právna oblasť: Pracovné právo, Právo sociálneho zabezpečenia

Právny inštitút: Evidencia uchádzačov o zamestnanie

Súvisiace predpisy a ustanovenia: 5/2004 Z. z. – § 5 ods. 1 písm. b), § 6 ods. 1 písm. c), § 34 ods. 3 písm. b), § 36 ods. 1 písm. b)